
Valtiovarainministeriölle
valtiovarainministerio@vm.fi

Asia: Hallituksen esitys elinkeinotulon verottamisesta annetun lain, tuloverolain ja maatilatalouden tuloverolain muuttamiseksi (korkovähennysrajoitus)

Yleisarvio

Esityksen tavoitteeksi on asetettu Suomen veropohjan turvaaminen nykyistä laajemmalla korkorajoitussäätelyllä siten, että säätelyssä otetaan huomioon myös yritystoiminnan edellytysten turvaaminen. Ensin mainitun osalta tarkoituksena on ehkäistä fiskaalisesti merkityksellistä korkovähennyksiin liittyvää aggressiivista verosuunnittelua. Vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen käyttäminen aggressiivisen verosuunnittelun välineenä liittyy pääosin konserni- tai etuyhteydessä olevien yhtiöiden välisiin rahoitusjärjestelyihin. Sen sijaan (aidosti) riippumattomien osapuolien välisiin rahoitusjärjestelyihin ei käytännössä liity merkittäviä aggressiivisen verosuunnittelun mahdollisuuksia ja tällaisten järjestelyjen rajoittaminen voisi johtaa investointien ja Suomen kilpailukyvyyn kannalta haitallisiin vaikutuksiin.

Ehdotetut muutokset ovat osaltaan seurausta EU:n veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin implementoinnista ja osaltaan kansallisesta harkinnasta, jonka direktiivi mahdollistaa. Kun tavoitteeksi on asetettu nimenomaan fiskaalisesti merkittävän aggressiivisen verosuunnittelun ehkäiseminen, eikä yleisemmin vieraan ja oman pääoman rahoituksen menojen verotuksen neutraalisuus, tämän tavoitteen tulisi johdonmukaisesti ilmetä kansallisissa lainsäädäntöratkaisuissa. Edelleen huomioon tulisi ottaa muutosten vaikutukset investointeihin ja Suomen kilpailukyvyyn yritysten toimintaympäristönä. Näiden tavoitteiden osalta korkovähennysrajoitukset ovat kuitenkin vain yksi tekijä ja arvioinnissa keskeinen merkitys on muun muassa yhteisöverokannalla.

Seuraavassa on arvioitu lausuntopyynnössä erityisesti korostettuja kysymyksiä.

Euromääräiset rajoitukset

Nykyiseen korkovähennysrajoitukseen sisältyy pienten korkojen vapautus, jota sovelletaan nettokorkomenojen ollessa verovuonna enintään 500 000 euroa. Esityksessä on ehdotettu vapautuksen säilyttämistä ennallaan. Esityksessä on lisäksi ehdotettu, että verovelvollisen ja muiden kuin etuyhteisosapuolten välisen nettokorkomenojen määrästä 3 000 000 euroa olisi aina vähennyskelpoista.

Esityksen tavoitteiden näkökulmasta erityisesti muiden kuin etuyhteyskorkojen vapauttaminen direktiivin mahdollistamaan ylärajaan asti on perusteltua. Esityksessä olevan vaikutusarvioinnin perusteella myös 500 000 euron rajan säilyttäminen vaikuttaa perustellulta, koska se yhtäältä vapauttaa

peräti 99,5 % yhteisöistä korkovähennysrajoituksista mutta kuitenkin jättää rajoituksen piiriin lähtökohtaisesti 82 % yhteenlasketuista nettokorkomenoista. Näin ollen vapautuksen alkuperäinen tavoite hallinnollisen rasituksen keventämisestä ja toisaalta fiskaalisesti merkittävän aggressiivisen verosuunnittelun estämisestä vaikuttavat olevan tasapainossa.

Tasevapautus

Esityksessä on ehdotettu ns. tasevapautuksen poistamista. Tasevapautuksen tavoitteena on ollut, että yksittäistä konserniyhtiötä ei "rangaista" keskitetyn konsernirahoituksen (ts. konsernin emo- tai rahoitusyhtiön antaman lainan) käyttämisestä ulkoisen rahoituksen sijaan. Tavoite on pyritty toteuttamaan "hypoteettisella" oletuksella siitä, ettei konsernirahoitusta ole käytetty aggressiivisen verosuunnittelun tarkoituksessa, jos yhtiön oman pääoman suhde taseen loppusummaan (ts. omavaraisuusaste) on vähintään samalla tasolla kuin koko konsernin. Kääntäen kyse on siitä, että yksittäistä yhtiötä ei tulisi rangaista siitä, että koko konserni itsessään on velkainen ja konsernissa käytetään keskitettyä rahoitusmallia. Mainittuja tavoitteita voidaan sinällään pitää tarkoituksenmukaisina. Sen sijaan voidaan kyseenalaistaa se, onko nykyisenkaltainen tasevapautus paras mahdollinen tapa saavuttaa tavoitteet. Esimerkiksi BEPS Action 4:n parhaissa käytännöissä valittu lähestymistapa perustuu konsernitasolla tapahtuvaan laskentaa, jota heijastelee myös direktiivin 4 artiklan 5b kohdan konserneja koskeva vapaaehtoinen huojenus.

Direktiivin 4 artiklan 5a kohta sinällään mahdollistaisi Suomen nykyisen tasetestin säilyttämisen pienin teknisin muutoksin. Näin ollen ratkaisu tasetestin säilyttämisestä tai poistamisesta perustuu yksinomaan kansalliseen harkintaan. Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa tasetestin poistamista on perusteltu myös siihen liittyvillä tulkinta- ja soveltamisongelmilla. Tällaiset ongelmat eivät kuitenkaan sinällään voine olla peruste tasevapautuksen poistamiselle, jos tasevapautuksen säilyttämiselle muutoin katsotaan olevan olemassa riittävät veropoliittiset perusteet. Tulkinta- ja soveltamisongelmiin voidaan puuttua yhtäältä lainsäädännön tarkennuksin ja toisaalta kehittyvän oikeus- ja verotuskäytännön kautta. Tämä koskee esimerkiksi konsernitaseen määritelmän tarkentamista.

Jos tasevapautus katsotaan edelleen tarkoituksenmukaiseksi, sen tarkoituksen kannalta johdonmukaisempaa olisi, että soveltamista rajoitettaisiin nimenomaan tilanteisiin, joissa konsernitason velkaantuminen aiheutuu muista kuin etuyhteyslainoista. Esimerkiksi Saksassa tasetestin perusteella vapautumisen lisäedellytyksenä on se, että yhtiön tai samaan konserniin kuuluvan muun yhtiön korkomenoista alle 10 % muodostuu konsernin ulkopuoliselta mutta etuyhteydessä (> 25 %:n omistus) olevalta taholta otetuista lainoista. Tällä varmistettaisiin se, että konsernitasetta ei voida verosuunnittelutarkoituksessa keinotekoisesti "muokata" sellaiseksi, että se mahdollistaa yksittäisten konserniyhtiöiden vapautumisen tasetestin perusteella. Näin voisi olla tilanne, jos konsernin omistajina on yksi tai useampi toisiinsa etuyhteydessä oleva taho. Toinen vaihtoehto olisi säätää oman pääoman suhteelle taseen loppusummaan tietty alaraja, jonka olisi täytyttävä konsernitasolla.

Ystävällisesti

Tomi Viitala